

občina
LJUTOMER

Številka: 033-21/2012-1637

Datum: 14. 11. 2012

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

BRDO 8

1225 Lukovica

Zadeva: **PRIJAVA NA VAŠ RAZPIS ZA ČEBELAM NAJBOLJ PRIJAZNO
OBČINO**

Občina Ljutomer pozdravlja Vaš razpis, ki se nanaša na Čebelam najbolj prijazno občino in se na njega tudi z veseljem prijavljamo. Občina Ljutomer je pretežno kmetijska občina in se zaveda pomena čebel za kmetijstvo, naše okolje in življenje.

NAJPREJ KRATKA PREDSTAVITEV OBČINE:

Občina Ljutomer obsega severovzhodni predel Slovenskih goric ter del zahodnega območja Panonskega oboda.

Občina šteje 12.275 prebivalcev in se razprostira na 107 km². Obsega 44 naselij in je razdeljena v 9 krajevnih skupnosti.

V občini so 4 osnovne šole in ena podružnična s 1167 učenci ter srednja šola - gimnazija, katero obiskuje 620 dijakov. Glasbeno šolo obiskuje 240 učencev, vrtce pa 397 otrok.

Najpomembnejše gospodarske dejavnosti Občine Ljutomer so: kmetijstvo, vinogradništvo, živilsko-predelovalna, tekstilna in lesno-predelovalna industrija, trgovina, gostinstvo in turizem, gradbeništvo ter druge storitve.

V Občini Ljutomer je izredno bogata tradicija obrtništva, saj je registrirano preko 350 obrtnikov, samostojnih podjetnikov in malih podjetij. Dejavnosti obrtnikov sledijo dejavnostim podjetij, obstajajo pa tudi druge pomembne in zanimive dejavnosti, kot so: prevoznništvo, kovaštvo, domača in umetna obrt, pekarstvo, **čebelarstvo** in druge.

V občini Ljutomer je od skupno 5705 aktivnih prebivalcev, zaposlenih 4615, od tega je 322 kmetovalcev.

Ljutomer, osrčje Prlekije, se kot naselje omenja že leta 1242, leta 1265 pa je postal trg. Kraj in okolico so pestile kuge, požari in vpadi Turkov in kručov. Ideja o Zedinjeni Sloveniji je

Vrazova ulica 1, 9240 Ljutomer

telefon: 02/ 584 90 44, telefax: 02/ 581 16 10

e-pošta: obcina.ljutomer@ljutomer.si

www.ljutomer.si

žaživela leta 1868 na I. slovenskem taboru v Ljutomeru, na kar smo ljutomerčani še posebej ponosni. Leta 1927 je Ljutomer dobil mestne pravice. Knjižnica, muzej, galerija, konjenišstvo, **čebelarstvo** in razna društva nadaljujejo tradicijo slovenskega narodnega preporoda 19. stoletja.

Mestno jedro sestavljajo štirje trgi s svojimi znamenji. V župnijski cerkvi sv. Janeza Krstnika, ki stoji na Miklošičevem trgu se prepleta gotski in bogat baročni stil. Na Glavnem trgu stoji prenovljena Mestna hiša, nekdanji stari trški Rotovž iz leta 1833.

Iz osrčja Prlekije izhaja veliko pomembnih mož, ki ustvarjali v slovenskem prostoru: Fran Miklošič (1813-1891), jezikoslovec in rektor dunajske univerze; Karol Grossman (1864 – 1929), avtor prvega slovenskega filmskega zapisa; Slavko Osterc (1895 – 1947), skladatelj, glasbeni pedagog; Matija Slavič (1877-1958), teolog, publicist; Cvetko Golar (1879 – 1965), pesnik in dramatik in **čebelar**; Ante Trstenjak (1894 – 1970), akademski slikar in mnogi drugi.

Mesto Ljutomer ima večstoletno vinogradniško tradicijo. V neposredni bližini, natančneje v Železnih dverih in na Jeruzalemu, primerna tla in ugodna mikroklima omogočata gojenje najkvalitetnejših vinskih sort. Prekrasen razgled, ki ga nudi vožnja po Jeruzalemski vinski turistični cesti, s postanki na gostoljubnih vinotočih in kmečkih turizmih, navduši številne obiskovalce. Ljutomer pa je znan tudi po odličnih sirih in iskrih konjih – kasačih. Na mestnem hipodromu se v poletni sezoni odvijajo tradicionalne kasaške dirke. Rekreatijski center ob mestnem parku razpolaga z letnim kopališčem, teniškim in ostalimi igrišči.

Ljutomer je znan tudi po lončarskih mojstrih, ki izdelujejo predvsem barvno keramiko, ter glazirane okrasne predmete. V Moravcih v Slovenskih goricah pa se nahaja tudi termalno kopališče s hotelom in camping prostorom.

Občina Ljutomer je v letu 1999 ustanovila Javni gospodarski zavod za turizem Lokalno turistično organizacijo Prlekija Ljutomer, ki deluje v smislu pospeševanja turizma in promocije na področju občine. **V promocijo je izdatno zajeta tudi promocija čebelarskega muzeja in čebelarstva na sploh.** Podrobnejše turistične informacije so na razpolago na spletnih straneh lokalne turistične organizacije.

V občini Ljutomer deluje tudi Čebelarsko društvo, ki je lani praznovalo 90 let svojega delovanja. Društvo ima 56 članov kateri so v večini tudi člani ČZDP in ČZS. Po zadnjih podatkih gospodarijo z 1400 čebeljimi družinami. Ob 90.letnici delovanja društva lani je društvo izdalo 108 strani obsežen zbornik v nakladi 300 izvodov, katerega izdajo je finančno podprla tudi Občina Ljutomer. Poleg zbornika so izdali tudi priložnostni žig, dve znamki, razglednico in dopisnico. Društvo ima v lasti tudi učni čebelnjak pri OŠ I.C. v Ljutomeru v katerem se nahaja osem (8) trietažnih AŽ panjev, ki so naseljeni s čebelami in služijo udeležencem vseh petih (5) čebelarskih krožkov za pridobivanje praktičnega znanja.

Malokje sta lepota in prisrčnost narave tako lepo združeni s prijaznostjo in gostoljubnostjo ljudi, kot je to na območju Prlekije. Klopotec, to staro štajersko kolo na veter, edinstveno strašilo za ptice, vam bo pokazal pot. In če boste obiskali te kraje, boste odšli zadovoljni, ker boste odkrili življenje in dotlej neznane privlačnosti.

Odgovori na vaša zastavljena vprašanja, ki se nanašajo na vaš razpis **Čebelam najbolj prijazna občina**«:

1. Ali na javne površine kot so parki in zelenice sadite medovite rastline? Ali imate to urejeno z predpisom ali je to samo navodilu župana oz. občinske uprave?

Po navodilu županje se po parkih, zelenicah in drugih javnih površinah, v lasti Občine Ljutomer, intenzivno in načrtno sadijo medovite rastline.

Pred kratkim je bil v mestu Ljutomer na Ulici I.Slovenskega tabora, v dolžini okrog 300m, posajen drevored lip. Drevored je obojestransko ob cesti, ki pelje od Zdravstvenega doma Ljutomer mimo parka I. Slovenskega tabora, kopališča, teniškega igrišča, športno rekreacijskega centra do hipodroma v Ljutomeru. Prav tako se pri sajenju novih dreves po mestu Ljutomer in javnih površinah v lasti Občine Ljutomer kot so parki, mestne ulice, parkirišča, pokopališča, načrtno sadijo medovite rastline kot sta lipa in javor ter razne medovite grmovnice.

Na območju Občine Ljutomer v zadnjih letih, s strani vinogradniškega podjetja **p&f Jeruzalem-Ormož**, intenzivno poteka obnova vinogradov. Letno jih obnovijo več deset hektarjev. Občina Ljutomer obnovo intenzivno spremlja v smeri varovanja okolja. Pri tem občina z investitorjem tudi sodeluje in jim priporoča sejanje medovitih rastlin kot so facelija, gorjušica, razne medovite detelje in ostale medovite rastline na področjih kjer so spremenili terasaste nasade v vertikale. Navedene rastline s svojim koreninami zmanjšujejo erozijo in površinsko plazenje zemlje. Investitor pri tem v veliki miri tudi upošteva priporočila občine Ljutomer.

Občina Ljutomer tudi intenzivno spodbuja kmete, da kot stnišča ali glavne posevke zasajajo rastline kot so ajda, facelia, raula, bela gorjušica, oljna ogrščica in druge medovite rastline.

2. Ali vaša občina spodbuja čebelarški turizem oz. skrbi za ohranjanje čebelarške kulturne dediščine? Kako?

Javni zavod Občine Ljutomer, Lokalna turistična organizacija Prlekija Ljutomer načrtno in intenzivno spodbuja in skrbi za čebelarški turizem in kulturno dediščino in sicer:

- Ima v vseh turističnih programih ogled čebelarškega muzeja na Krapju last Dragice in Jožefa Tigelija ki za šolske skupine organizirata tudi delavnice na temo čebelarstva. Oba sta tudi člana ČD Ljutomer Jožef je tudi tajnik ČD. Dragica pa vodi čebelarški krožek na podružnični OŠ Cven.
- Vsako leto organizira celodnevno prireditve »**CVET IN MED**« kjer **aktivno sodelujejo z ČD Ljutomer in čebelarji. Prireditve se s svojo ponudbo udeleži veliko čebelarjev iz ČD Ljutomer in tudi z drugih čebelarških društev v Pomurju in tudi širše.**

- Vsako soboto organizira tržnico na kateri s svojo ponudbo konstantno sodelujejo tudi čebelarji.
 - V vseh TIC-ih v občini je na voljo promocijski material, ki se nanaša na čebelarški muzej Tigeli, čebelarstva in čebelje izdelke. V prostorih-TIC-a Jeruzalem so na voljo tudi čebelji izdelki in drugi izdelki povezani s čebelarstvom.
3. Imate v vašem lokalnem okolju ponudbo čebelarskega turizma? Ali vaša občina namenja kakšna sredstva za spodbujanje dejavnosti na tem področju (na primer razpis za dopolnilno dejavnost)?

V našem okolju se nahaja Čebelarški muzej, čebelarstvo Tigeli, Krapje 22, Občina Ljutomer, katera lastnika sta Jožef in Dragica Tigeli oba člana ČD Ljutomer. Čebelarstvo Tigeli je prejemnik priznanja ČZS za najčebelarški turizem v letu 2011.

Občina Ljutomer je članica LAS (lokalna akcijska skupina) Prlekije, kjer se financirajo projekti za dopolnilno dejavnost in promocijo. Član LAS Prlekija je tudi ČD Ljutomer s katerim občina Ljutomer tudi sodeluje na tem področju.

Občina Ljutomer financira delovanje ČD Ljutomer preko razpisa financiranja. Aktivno je sodelovala s ČD Ljutomer tudi pri postavitvi učnega čebelnjaka pri OŠ Ivana Cankarja v Ljutomeru in projekt tudi izdatno financirala.

Občina Ljutomer je tudi aktivno sodelovala pri organizaciji in izvedbi državnega prvenstva mladih čebelarjev v Ljutomeru, ki je bil po udeležbi rekorden. Poleg prostorov dveh OŠ za izvedbo tekmovanja je nudila tudi brezplačno uporabo športne dvorane za zaključno prireditev. Pri tem pa je ČD Ljutomer tudi finančno podprla.

4. Imate v občini urejeno medovito, učno pot ali park z medovitimi rastlinami?

V organizaciji ČD Ljutomer, OŠ Ivana Cankarja Ljutomer in s podporo Občine Ljutomer je v pripravi učna pot z medovitimi rastlinami ob OŠ Ivana Cankarja v Ljutomeru, do učnega čebelnjaka v lasti ČD Ljutomer, katerega za praktično delo uporabljajo udeleženci čebelarških krožkov.

5. Ali v vaši občini na šolah delujejo čebelarški krožki? Ali kako medsebojno sodelujete?

Na območju Občine Ljutomer pod pokroviteljstvom ČD Ljutomer deluje pet (5) čebelarških krožkov in sicer:

- Čebelarški krožen na OŠ I.C. Ljutomer,
- Čebelarški krožek na OŠ Cven (podružnica OŠ I.C. Ljutomer),
- Čebelarški krožek na OŠ Stročja vas,
- Čebelarški krožek na OŠ Cezanjevci in
- Čebelarški krožek na OŠ Mala nedelja (vse v Občini Ljutomer).

Krožki medsebojno sodelujejo preko ČD Ljutomer in njihovimi mentorji. Vsak krožek ima v učnem čebelnjaku v Ljutomeru eno čebeljo družino, katero s pomočjo mentorja in skrbnika učnega čebelnjaka, vzdržujejo in si s tem pridobivajo praktično znanje in izkušnje. Pridelani med služi za promocijo krožkov in tudi prodajo. Krožki medsebojno sodelujejo in se srečujejo. Mentorice in mentorji so vsakoletno vabljeni tudi na čebelarški piknik ČD Ljutomer, kjer se medsebojno pogovorijo o težavah in problemih ter sodelovanju.

6. Ali sodelujete z lokalnim čebelarškim društvom? Kako?

Z lokalnim čebelarškim društvom Občina Ljutomer sodeluje zelo aktivno tako na področju financiranja, delovanja, promocije ter na področju projektne in drugih aktivnosti ČD.

- Preko javnega razpisa Občina Ljutomer financira delovanje ČD Ljutomer.
- Aktivno je sodelovala pri postavitvi učnega čebelnjaka pri OŠ I.C. v Ljutomeru in projekt tudi izdatno financirala..
- Občina je aktivno sodelovala tudi pri organizaciji in izvedbi državnega prvenstva mladih čebelarjev, ki je potekalo na OŠ I.C. v Ljutomer in na OŠ Stročja vas. Nudila je tako organizacijsko kot logistično podporo in poleg prostorov na obeh OŠ, kjer je tekmovanje potekalo, brezplačno zagotovila tudi prostore športne dvorane v Ljutomeru za zaključno prireditev.
- Ob praznovanju 90 let delovanja ČD Ljutomer v letu 2011 je županja v zborniku, katerega je ČD izdalo ob tej priliki, napisala nagovor čebelarjem. Občina je v veliki miri zbornik tudi finančno podprla. Zbornik obsega 108 strani pisnega in slikovnega gradiva in je izšel v 300 izvodih.
- Občina Ljutomer je pretežno kmetijsko območje . Zaveda se, da je čebela zelo pomemben dejavnik v kmetijstvu, zaradi tega tudi aktivno sodeluje s ČD Ljutomer in njihovimi čebelarji.

7. Ali sodeluje župan ali drugi občinski predstavnik na vseslovenski dobrodelni akciji Tradicionalni slovenski zajtrk in se pridruži otrokom v vrtcu pri zajtrku? Ali se to sodelovanje kaže še v kakšni drugi obliki?

Županja Občine Ljutomer se vsako leto z veseljem udeležuje vseslovenske dobrodelne akcije Tradicionalni slovenski zajtrk v vrtcih in šolah na območju Občine Ljutomer. Kot čebelar se Tradicionalnega slovenskega zajtrka aktivno udeležuje tudi podžupan, ki je čebelar. Podžupan tudi vsako leto v enem od vrtecev otrokom predstavi čebelo in čebelarstvo ter njihov pomen. Prav tako za omenjeni vrtec vsako leto donira med.

Županja je tudi vsako leto prisotna na občnem zboru ČD Ljutomer. Udeležuje pa se tudi drugih prireditev in aktivnosti ČD.

Vsako leto županja v županatu Občine Ljutomer tudi sprejme mlade čebelarje, kateri so sodelovali na državnem prvenstvu in njihove mentorje jih nagovori in pogosti.

Županja in podžupan sta se v letošnjem letu udeležila tudi dneva odprtih vrat, katerega je ČD Ljutomer organiziran na pobudo ČZS.

8. Ali objavljate v lokalnem glasilu in na spletu občine članke in obvestila na temo čebelarških dogodkov in aktivnosti na vašem območju?

Dejavnosti ČD Ljutomer so objavljena tudi v občinskem glasilu, na zgibankah Lokalne turistične organizacije in na spletni strani Občine in seznamu prireditev.

9. Ali občina kot svoja protokolarna darila uporablja čebelje pridelke in izdelke? Če je odgovor pozitiven, prosimo če jih navedete katere?

Občina Ljutomer že vrsto let uporablja pridelke in izdelke lokalnih čebelarjev za protokolarna darila. Kot protokolarna darila se uporabljajo različni medovi. Pri tem se upošteva tudi originalna embalaža ČZS in uspehi čebelarjev pri ocenjevanju. Tako je v tekočem letu od čebelarja za protokolarna darila odkupila kar nekaj medu za katerega je ta prejel šampijona na ocenjevanju v Mariboru. Zadeva je bila tudi medijsko izpostavljena. Za protokolarna darila se uporabljajo tudi med s suhim sadjem, raznimi oreščki in med z deviškimi satom. Prav tako se za protokolarna darila uporabljajo različni izdelki iz voska in izdelki kulinarike predvsem gre tu za medenjake. Čebelji pridelki in izdelki ljutomerskih čebelarjev z originalno embalažo ČZS so tako kot protokolarna darila tudi v pobratenih občina Užice v Srbiji in Fulnek na Češkem.

10. Se v vaši občini na področju ohranjanja čebel in okolja ukvarjate še s kakšno aktivnostjo, ki je niste izpostavili v zgoraj naštetih vprašanjih?

Občina Ljutomer ima že vrsto let z odlokom urejeno ločevanje odpadkov s čimer pripomore k uvajanju »zelene« ekonomije. Sprejet je tudi LEK (Lokalni energetski koncept) s katerim se zavezuje, da bo v bodoče zmanjševala in bolj racionalno uporabljala električno energijo. Pri tem so predvideni tudi brezplačni polnilci namenjeni za polnjenje električnih vozil. V zadnjem letu je bilo na več streh javnih zgradb v lasti občine vgrajenih več sončnih elektrarn s čimer skrbi za zeleno energijo in varstvo okolja ter posledično tudi varstvo čebel.

Prepričani smo, da smo Čebelam prijazna občina. Zaradi tega se tudi prijavljamo na vaš razpis. Ne glede na katero mesto se bomo uvrstili smo prepričani, da bomo tekom postopka izbire od vas pridobili koristne podatke kako in na katerem področju smo lahko še bolj prizadevni v smeri ohranitve čebele na sploh in seveda naše Krajske sivke kot svetovno priznane avtohtone pasme. Z veseljem bomo prisluhnili vašim nasvetom in se potrudili, da jih bomo tudi izpolnili.

PRILOGE: (10)

- Poročilo prireditve v organizaciji Cvet in MED (5X),
- Slikovni prikaz prireditve Cvet in MED (3X),
- Turistični program LTO Ljutomer v slovenkem in nemškem jeziku (2X).

Kontaktna oseba:

Janez VENCELJ

e-naslov : janezvencelj@gmail.com ali podzupan@ljutomer.si

tel.št. : 031 354 157

S spoštovanjem.

Mag. Olga KARBA, univ. dipl. prav.
ŽUPANJA